

ПЕРШИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА БЕЗПЕРЕРВНОГО
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради Першого
європейського університету,
від 28 травня 2026 р., протокол № 2

Введено в дію наказом ректора
Першого європейського університету
від 28 травня 2026 р., №27/26-ОД

Олег ВОВК

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ВТОРИННОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«УРОЛОГІЯ»

Галузь знань:	I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Спеціальність:	Урологія
Складник освіти:	Післядипломна освіта, вторинна спеціалізація
Цільова група:	Лікарі-хірурги; лікарі-урологи, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю.
Професійна кваліфікація:	Лікар-уролог
Тривалість підготовки:	4 місяці

Київ – 2026

ПЕРЕДМОВА

Освітню програму циклу вторинної лікарської спеціалізації зі спеціальності «Урологія» розроблено відповідно до постанови КМУ Про затвердження «Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників» від 14 липня 2021 року № 725 (зі змінами), наказів МОЗ України: від 22 червня 2021 року № 1254 Про затвердження «Положення про інтернатуру» (зі змінами); від 25 липня 2023 року № 1347 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями»; від 16 квітня 2025 року № 650 Про затвердження «Порядку проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я та внесення змін до деяких наказів МОЗ України» робочою групою у складі:

Керівник робочої групи:

Нашеда С.В. – к.мед.н., ст. дос., доцент кафедри хірургічних хвороб з курсом пластичної хірургії.

Робоча група:

Квач М.Д. – к.мед.н., доцент кафедри хірургічних хвороб з курсом пластичної хірургії.

Войленко О.А. – д.мед.н., ст. дос., професор кафедри онкології, онкохірургії та радіології.

Рецензенти:

Кривоносов А. О. – лікар уролог-андролог ТОВ «Гармонія репродуктивного здоров'я».

Козлов В. В. – к. мед. н., доцент кафедри хірургії, анестезіології та інтенсивної терапії Інституту післядипломної освіти Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, Заслужений лікар України, директор мережі медичних центрів ТОВ «Гармонія здоров'я», лікар уролог-андролог вищої кваліфікаційної категорії.

Освітню програму обговорено на спільному засіданні працівників Навчально-наукового інституту післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку Першого європейського університету і членів робочої групи (протокол № 1 від 21.05.2026 року) та рекомендовано до подання на розгляд Науково-методичної ради університету.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма вторинної спеціалізації «Урологія» призначена для підготовки лікарів-хірургів і лікарів-урологів, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю і є нормативним документом, у якому визначено зміст навчання на циклі та встановлено вимоги щодо обсягу та рівня професійної підготовки фахівця.

На проходження циклу вторинної спеціалізації з урології відводиться 624 години, що складає 20,8 кредиту ECTS.

Мета циклу: ознайомити лікарів із найсучаснішими методами діагностики, лікування та профілактики урологічних захворювань відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Урологія» та рівня професійної підготовки фахівця.

У програмі викладено сучасні уявлення про характер лікування та профілактики розвитку ускладнень захворювань чоловічої сечостатевої системи, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги, визначення тактики ведення хворого при урологічній патології, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, прийняття обґрунтованого рішення.

Освітній процес зі спеціалізації «Урологія» поєднує в собі аудиторне та самостійне навчання. Аудиторні заняття передбачають: лекційний курс, семінарські та практичні заняття. Організація навчального процесу здійснюється згідно з календарним планом.

Лікарям, які пройшли повний курс навчання на циклі спеціалізації з урології, успішно склали іспит, який включає співбесіду, тестування, практичні навички, атестаційною комісією на визначення знань та практичних навичок присвоюється професійна кваліфікація «Лікар-уролог» та видається сертифікат установленого зразка.

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Складник освіти	Післядипломна освіта, вторинна спеціалізація
Спеціальність	Урологія
Професійна кваліфікація	Лікар-уролог
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Цикл вторинної спеціалізації
Передумови вступу	Лікарі-хірурги; лікарі-урологи, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю
Форма проходження вторинної спеціалізації	Очно-дистанційна з використанням комп'ютерних технологій у режимі реального часу
Мова (и)	Українська
Обсяг програми	4 місяці, 624 години (20,8 кредиту ЄКТС) освітньої програми
Академічні права лікаря-спеціаліста	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) в системі освіти дорослих. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування.
Моніторинг та оцінювання	Заходи з оцінювання складаються з поточного, проміжного та підсумкового оцінювання (атестація) та здійснюються відповідно до наказу МОЗ України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру» (зі змінами).

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

циклу вторинної спеціалізації зі спеціальності «Урологія»

Тривалість навчання – 4 місяці (624 навчальних години).

З них:

лекцій: 80 годин;
 семінарських занять: 86 години;
 практичних занять: 152 годин;
 самостійна робота: 306 годин;
 атестація: 6 годин.

Код	Назва розділу	Кількість навчальних годин				
		Лекції	Семіари	Практичні	Самостійна робота	Разом
	Основна дисципліна					
1	Анатомо-фізіологічні особливості чоловічої сечостатевої системи	2	2	4	24	32
2	Гострий простатит	4	4	8	22	38
3	Хронічний простатит	4	4	8	22	38
4	Гострий орхоепіділіміт	4	4	8	22	38
5	Гострий уретрит	4	4	8	22	38
6	Гіперплазія передміхурової залози	4	4	8	22	38
7	Інфекції сечостатевої системи чоловіків	8	8	16	26	58
8	Пухлини статевої системи чоловіків	12	12	18	28	70
9	Чоловіче безпліддя	8	8	16	16	48
10	Невідкладні стани в урології	10	10	20	24	64
Атестація			6			6
Всього		60	66	114	228	468
Додаткові та суміжні дисципліни						
1.	Особливо небезпечні інфекції. Проблеми СНІДу та вірусних гепатитів. Туберкульоз Імунопрофілактика.	8	8	12	26	54
2.	Організація невідкладної медичної допомоги населенню при надзвичайних ситуаціях	6	8	12	26	52
3.	Менеджмент в охороні здоров'я. Медичне право. Протидія насильству в сім'ї. Медична інформатика	6	6	12	26	50
Всього		20	22	36	78	156
Разом		80	86	152	306	624

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

№ з/п	Назва теми
1	Анатомо-фізіологічні особливості чоловічої сечостатевої системи
1.1.	Анатомічна будова органів чоловічої статеві системи.
1.2.	Фізіологія органів чоловічої статеві системи.
1.3.	Сперматогенез.
1.4.	Гормональна регуляція сперматогенезу.
2	Гострий простатит
2.1.	Клініка, діагностика гострого простатиту.
2.2.	Лікування (консервативне, оперативне) гострого простатиту.
2.3.	Ускладнення при гострому простатиті.
2.4.	Профілактика гострого простатиту.
3.	Хронічний простатит
3.1.	Клініка, діагностика хронічного простатиту.
3.2.	Лікування (консервативне, оперативне) хронічного простатиту.
3.3.	Ускладнення при хронічному простатиті.
3.4.	Синдром хронічного тазового болю.
3.5.	Профілактика хронічного простатиту.
4	Гострий орхоепіділіміт
4.1.	Клініка, діагностика гострого орхоепіділіміту.
4.2.	Лікування (консервативне, оперативне) гострого орхоепіділіміту.
4.3.	Ускладнення при гострому орхоепіділіміті.
4.4.	Профілактика гострого орхоепіділіміту.
5.	Гострий уретрит
5.1.	Клініка, діагностика гострого уретриту.
5.2.	Лікування (консервативне, оперативне) гострого уретриту.
5.3.	Ускладнення при гострому уретриті.
5.4.	Профілактика гострого уретриту.
5.5.	Баланопостит. Баланіт.
6	Гіперплазія передміхурової залози
6.1.	Клініка, діагностика гіперплазії передміхурової залози.
6.2.	Лікування гіперплазії передміхурової залози.
6.3.	Ускладнення при гіперплазії передміхурової залози.
6.4.	Профілактика гіперплазії передміхурової залози.
7	Інфекції сечостатевої системи чоловіків
7.1.	Етіологія, патогенез та класифікація інфекцій сечостатевої системи чоловіків
7.2.	Клінічна картина інфекцій сечостатевої системи чоловіків
7.3.	Методи діагностики інфекцій сечостатевої системи чоловіків
7.4.	Методи лікування інфекцій сечостатевої системи чоловіків
8	Пухлини статевої системи чоловіків
8.1.	Доброякісна гіперплазія передміхурової залози.
8.2.	Рак передміхурової залози.
8.3.	Пухлини яєчок.
8.4.	Пухлини статевого члена.
9	Чоловіче безпліддя
9.1.	Визначення, етіологія, патогенез та класифікація чоловічого безпліддя
9.2.	Лабораторні та інструментальні методи діагностики чоловічого безпліддя

9.3.	Неінвазивні методи лікування чоловічого безпліддя
9.4.	Інвазивні методи лікування чоловічого безпліддя
10	Невідкладні стани в урології
10.1.	Гематурія. Надання медичної допомоги на різних етапах захворювання.
10.2	Гемотампонада сечового міхура. Гостра затримка сечі. Методи дренування сечового міхура.
10.3.	Гострий пієлонефрит. Ниркова колька. Надання невідкладної допомоги.
10.4.	Гостра ниркова недостатність. Хронічна ниркова недостатність. Методи позаниркового очищення крові. Покази до пересадки нирки.

III. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі і проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я, застосовуючи теоретичні знання, практичні навички та вміння з метою надання фахової високоякісної медичної допомоги за спеціальністю І2 – Медицина на рівні лікаря-спеціаліста
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1 Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та їх застосування у щоденній практиці. ЗК2 Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності. ЗК3 Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня. ЗК4 Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами. ЗК5 Вміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою. ЗК6 Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці. ЗК7 Дотримання деонтологічних норм у професійній діяльності (належна професійна поведінка.) ЗК8 Здатність до адаптації та автономних дій в новій ситуації. ЗК9 Вміння визнавати власні помилки та запобігати, мінімізувати негативні наслідки. ЗК10 Спроможність до роботи у команді, зокрема у міждисциплінарній та інтернаціональній. ЗК11 Спроможність до організації правового забезпечення та менеджменту професійної діяльності. ЗК12 Здатність виконувати професійні обов'язки в умовах численних конкуруючих вимог. ЗК13 Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів. ЗК14 Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.

	ЗК15 Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. ЗК16 Спроможність інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень. ЗК17 Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, заключний, супутній діагноз, невідкладні стани. ЗК18 Спроможність до визначення тактики, методів лікування та надання екстреної та невідкладної медичної допомоги за міжнародними протоколами. ЗК19 Знання показань, протипоказань, побічних дій і лікарських взаємодій препаратів, які використовуються в лікарській практиці.
Професійні компетентності (ПК)	ПК1. Здатність застосовувати поглиблені знання з анатомії, фізіології та патофізіології органів сечостатевої системи у професійній діяльності лікаря-уролога. ПК2. Здатність здійснювати клінічне мислення, аналізувати симптоми та синдроми, формувати попередній, клінічний і диференційний діагноз урологічних захворювань. ПК3. Здатність проводити повне урологічне обстеження пацієнтів та інтерпретувати результати лабораторних, інструментальних і візуалізаційних методів дослідження. ПК4. Здатність розробляти та реалізовувати індивідуальні плани консервативного та оперативного лікування урологічних захворювань відповідно до сучасних клінічних настанов. ПК5. Здатність виконувати основні урологічні маніпуляції та брати участь у хірургічних втручаннях у межах професійної компетенції. ПК6. Здатність надавати невідкладну медичну допомогу при гострих урологічних станах та ускладненнях. ПК7. Здатність здійснювати післяопераційне ведення пацієнтів, профілактику ускладнень та медичну реабілітацію. ПК8. Здатність застосовувати принципи доказової медицини, оцінювати ефективність лікування та коригувати лікувальну тактику. ПК9. Здатність дотримуватися принципів медичної етики, деонтології, біоетики та забезпечувати конфіденційність медичної інформації. ПК10. Здатність до професійної комунікації з пацієнтами, їхніми родинами та членами мультидисциплінарної команди. ПК11. Здатність вести медичну документацію та здійснювати професійну діяльність відповідно до чинних нормативно-правових актів у сфері охорони здоров'я. ПК12. Здатність до безперервного професійного розвитку, самоосвіти та впровадження інноваційних методів у клінічну практику уролога.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Демонструє системні знання з анатомії, фізіології та патофізіології органів сечостатевої системи.

	ПРН2. Знає етіологію, патогенез, клінічні прояви та перебіг основних урологічних захворювань і ургентних станів. ПРН3. Уміє проводити повне клінічне та спеціалізоване урологічне обстеження пацієнтів різного віку. ПРН4. Формулює клінічний, попередній і диференційний діагноз на підставі скарг, анамнезу, об'єктивного обстеження та результатів додаткових методів дослідження. ПРН5. Інтерпретує результати лабораторних, інструментальних та візуалізаційних методів дослідження (УЗД, КТ, МРТ, урографія, цистоскопія тощо). ПРН6. Розробляє та реалізує індивідуальний план консервативного та хірургічного лікування урологічних захворювань відповідно до сучасних клінічних протоколів. ПРН7. Надає невідкладну медичну допомогу при гострих урологічних станах (гостра затримка сечі, ниркова коліка, урологічні кровотечі, інфекційно-запальні ускладнення). ПРН8. Оцінює результати лікування, прогноз захворювання та здійснює корекцію лікувальної тактики з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта. ПРН9. Дотримується принципів медичної етики, деонтології, біоетики та забезпечує конфіденційність медичної інформації. ПРН10. Ефективно спілкується з пацієнтами, їхніми родинами та членами мультидисциплінарної команди. ПРН11. Застосовує принципи доказової медицини, аналізує сучасні наукові джерела та клінічні рекомендації у професійній діяльності. ПРН12. Веде медичну документацію та здійснює професійну діяльність відповідно до чинних нормативно-правових актів у сфері охорони здоров'я.
--	---

IV. ЗАХОДИ З ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль знань лікаря-слухача здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять.

Підсумковий контроль (атестація):

Атестація на визначення знань і практичних навичок з присвоєнням відповідно професійної кваліфікації підлягають особи, що пройшли цикл спеціалізації.

Склад атестаційної комісії, яка проводить атестацію, формується наказом ректора Університету.

До атестації допускаються слухачі які повністю виконали програму підготовки. Допуск до проведення атестації оформлюється наказом ректора Університету.

Атестація лікарів включає:

- тестування електронне
- перевірка практичної підготовки;
- співбесіда.

Оцінка з атестації враховує результати всіх трьох етапів підсумкового контролю. За результатами атестації атестаційна комісія приймає такі рішення: присвоїти або відмовити у присвоєнні відповідної професійної кваліфікації.

За позитивними результатами атестації на підставі рішення атестаційної комісії лікарям видається сертифікат встановленого зразка.

V. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Сайдакова Н. О. Основні показники урологічної допомоги в Україні за 2014-2015 роки : відомче видання / Міністерство охорони здоров'я України, ДУ «Інститут урології АМНУ», Центр медичної статистики ; уклад. Н. О. Сайдакова, Л. М. Старцева, Н. Г. Кравчук. - К. : Поліум, 2016. - 205 с.
2. Урологія : навчальний посібник для лікарів-інтернів та лікарів-курсантів / за ред. Ю.М. Колесника, В.І. Русина. — Львів : Нова книга, 2019.
3. Клінічна урологія : навчальний посібник/ М.І. Шеремета та ін. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2018.
4. Невідкладні стани в урології : навчальний посібник / В.П. Стусь, О.В. Люлько. — Дніпро : Ліра, 2020.
5. Перета, Людмила Василівна. Рання діагностика раку нирки та результати хірургічного лікування: автореферат дис. ... канд. мед. наук: 14.01.06 - урологія / Л. В. Перета; Ін-т урології ім. О. Ф. Возіанова НАМН України. - Київ: Б. в., 2023. - 27 с.:
6. Джейм Абрагам, Джеймс Л. Галлі. Клінічна онкологія / перекл.. Ігор Галайчук, Анна Крижанівська, Володимир Розуменко, Олександр Костюк. - К.: Медицина, 2021. 944 с.
7. Жильчук, Юрій Вікторович. Рак передміхурової залози: особливості клінічного перебігу захворювання з високим ризиком виникнення рецидиву автореферат дис. ... канд. мед. наук: 14.01.06 - урологія / Ю. В. Жильчук; Ін-т урології НАМН України. - Київ: б.в, 2021.
8. Коломоєць, Юлія Сергіївна. Використання предикторів запалення для попередження ускладнень у хворих на сечокам'яну хворобу: автореферат дис. ... канд. мед. наук: 14.01.06 - урологія/ Ю. С. Коломоєць; Запоріж. держ. мед. ун-т, Ін-т урології НАМН України (м. Київ). - Київ: [б.в.], 2021. - 20 с.
9. Урологія: національний підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / С. П. Пасєчніков [та ін.] ; за ред. С. П. Пасєчної. 3-є вид., випр. і допов. - Вінниця: Нова книга, 2019. - 423 с.
10. Добровольський, Вадим Анатолійович. Вибір методу хірургічного лікування у хворих з малими нирковими новоутвореннями автореферат дис. ... канд. мед. наук: 14.01.06 - урологія / В. А. Добровольський; Львів. нац. мед. ун-т ім. Д. Галицького МОЗ України, Харк. нац. мед. ун-т. - Харків, 2019.
11. Урологія, андрологія, нефрологія- досягнення, проблеми, шляхи вирішення: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю

(30-031 травня 2019 р., м. Харків) / редкол. В. М. Лісовий [та ін.]. Харків: [б. в.], 2019. - 324 с.

12. Нікітін О.Д., Клименко Я.М., Ясинецький М.О., Рєзников Г.Д., Сич В.І. Новий підхід до медикаментозного лікування пацієнтів із симптомами нижніх сечових шляхів, зумовлених доброякісною гіперплазією простати та хронічним простатитом. Чи можлива профілактика раку простати?(Огляд літератури). Health of Man=Здоров'я чоловіка. 2022. (4). С. 24-30.

13. Зюзін, В. О., Савельєв, А. О., Тузова, О. В., Фролов, Ю. А., & Мунтян, Л. Я. Аналіз захворюваності на рак передміхурової залози та стан організації онкологічної допомоги хворим в Україні. Український журнал медицини, біології та спорту - 2022 - Том 7, №4. С. 83-88.

Інформаційні ресурси

1. <http://medstandart.net>
2. <http://www.uroweb.org>
3. <https://www.urweb.org/guidelines>
4. <https://www.auanet.org>
5. <https://www.bui.ac.uk>
6. <https://www.bjui.org>
7. <https://www.baus.org.uk>
8. <https://www.urologiya.com.ua>